

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

Adoptioperheiden tukeminen Helsingin kaupungin adoptiotyöryhmässä

sosiaaliohjaaja Laura Uusitalo
vs. ohjaaja Laura Petterson

- ❖ 2000-luvun alussa adoptioneuvontaan haluavien jono oli pitkä ja lapsia tuli paljon (2002-2005 tullut eniten lapsia)
- ❖ Helsingin kaupungin adoptiotyöryhmä kasvoi, työryhmään saatiin sosiaalityöntekijöiden lisäksi ohjaajan vakanssi (v. 2003)
- ❖ Ohjaajan työnkuva oli työskennellä perheiden kanssa, joissa oli jo adoptiolapsi. Työ oli ensisijaisesti seurantaa, siihen liittyviä tapaamisia ja raporttien tekemistä
- ❖ Ohjaaja totesi, että perheet tarvitsivat seurantatyön lisäksi paljon tietoa ja tukea, sillä adoptoidut lapset olivat aiempaa tarvitsevampia, vanhempia ja erityistarpeisempia
- ❖ Seurantaperheille tehtiin kysely 2006, joka vahvisti seurantatyöstä saadun mielikuvan ja kokemuksen tuen tarpeen lisääntymisestä

- ❖ VAHKE (Valtakunnallinen adoptio-osaamisen turvaaminen ja kehittäminen) -hanke 2007-2009, mukana johtava sosiaalityöntekijä Aulikki Haimi-Kaikkonen ja ohjaaja Elise Uimonen
- ❖ Alkoi adoptioperhetyön kehittäminen. Pohjana käytettiin Helsingin sosiaaliviraston perhehoidon kehittämää tiiviin alkuvaiheen tuen mallia
- ❖ Kehittämisprosessissa huomattiin, että perheiden tuen tarve vaihtelee paljon ja se on hyvin erilaista
- ❖ Tietynlainen, sama malli ei sopinut kaikille adoptioperheille vaan perheet tarvitsevat yksilöllisempää tukea
- ❖ VAHKE –hankkeen tuloksena adoptiotyöryhmään saatiin lisäresurssina sosiaaliohjaajan vakanssi vuonna 2010

Seurantatyö ja perheiden tukeminen

- seurantatyö pitää sisällään sekä kontaktimaan viranomaisten edellyttämän seurannan ja raporttien laatimisen että perheen tukemisen
- seurantatyö on mahdollisuus tukea vanhempia heidän uudessa elämäntilanteessaan ja antaa positiivista palautetta.
- lapsi ensisijainen kotikäynnin ja seurannan kohde, kuitenkin tukemalla vanhempia tuet samalla lasta
- seurannassa on hyvä käydä läpi jo alkuneuvonnassa käytyjä asioita, kun tilanne lapsen tulon myötä perheeseen on konkretisoitunut
- myötätunto, ymmärrys sekä positiivinen palaute kannattelevat ja auttavat vanhempia tulevaisuudessa helpommin hakemaan myös ulkopuolista apua -
> vanhemmat kaipaavat vahvistusta, haluavat kuulla, että tekevät oikein
- Normalisointi
- **Siirtyminen arvioitavana olemisesta tuen saajaksi**

❖ Adoptioperheiden tukeminen käytännössä

- Alkuvaiheessa tiiviimpi työskentely kaikkien perheiden kanssa. Ensimmäisen vuoden aikana perhettä tavataan 3-4 kertaa, lyhyissä (6kk) seurannoissa tavataan 1v. jälkeen.
- Ensimmäinen tapaaminen mahdollisimman pian lapsen tultua perheeseen, mahdollisuuksien mukaan yksi tapaaminen jo ennen hakumatkaa
- Pyritään tekemään ensimmäinen tapaaminen yhdessä tutun neuvonnan antaneen sosiaalityöntekijän kanssa parityönä
- Tarvittaessa jatketaan parityönä; sosiaalityöntekijä-ohjaaja tai kaksi ohjaajaa
- Tapaamiset pääsääntöisesti perheen kotona, mutta myös toimistolla, erityisesti, jos tavataan vain vanhemmat. Kuunnellaan perheen toiveita.
- Tukea myös puhelimitse ja sähköpostilla
- Luottamuksellisen ilmapiirin luominen tärkeää ja tarvitsee aikaa

Tavoitteita perheiden tukemiseen

- auttaa vanhempia ymmärtämään lapsen taustan merkitys ja sen myötä
 - auttaa vanhempia käsittelemään taustan herättämiä tunteita
 - tukea vanhempia käsittelemään taustaa lapsen kanssa
- tukea vanhempia adoptiovanhempina heidän uudessa roolissaan
- auttaa ymmärtämään lapsen tapaa toimia ja käytöksen taustalla olevia syitä
- auttaa heitä tunnistamaan ja ymmärtämään omia tunteitaan ja reaktioitaan
- välittää tietoa eri auttajatahoista ja tukiverkostoista
- madaltaa adoptiovanhempien kynnystä hakea apua

❖ Adoptioperheiden tuen teemoja ja välineitä

- lapsen lähtökohdat, lapsen asettuminen perheeseen / uusi muuttunut perhe
- vuorovaikutus ja kiinnittyminen perheessä
- keskustelua ja tietoa mm. kiintymyssuhteesta, lapsen taustan merkityksestä, lapsen terveydestä, rasismien kohtaamisesta, puheenkehityksestä, kastelusta, päivähoitosta, koulusta, murrosiästä jne.
- muuttuva elämäntilanne, muutokset arjessa; esimerkiksi päiväkodin tai koulun aloitus, vanhempien työhön paluu vanhempainvapaalta, avioero
- perheille vietävä tieto; artikkelit, kirjavinkit, nettilinkit esim. Perheaikaa.fi
- suositukset, lausunnot
- perheen mahdollinen avun ja tuen tarve jatkossa

Adoptioperheiden tuen teemoja ja välineitä jatkuu

- mahdollisuus tavata nopeallakin aikataululla, esimerkiksi kriisitilanteissa
- mahdollisuus tapaamisiin jo sovittujen tapaamisten välillä, esim. vain vanhempien kanssa
- tiiviimpi tuki usein ensimmäiset 1-2 vuotta, erityistä tukea pidempäänkin esim. perheille jotka adoptoineet isomman lapsen, sisarukset, erityistarpeisen lapsen
- Ihmeelliset vuodet menetelmän hyödyntäminen perhekohtaisessa työssä
- kannustetaan ottamaan yhteyttä adoptioneuvonnan antaneeseen sosiaalityöntekijään tai seurannan hoitaneeseen työntekijään myös varsinaisen seuranta-ajan jälkeen, tapaamisten loputtua

❖ Yhteistyö

- Adoptio-osaaminen Helsingissä keskittynyt adoptiotyöryhmään, viedään tietoa muille sektoreille, esimerkiksi
 - varhaiskasvatus
 - koulut
- Yhteistyön kehittäminen perheneuvolan kanssa, Ihmeelliset vuodet ryhmät
- Moniammatillisen yhteistyön tiivistäminen tulevaisuudessa -> Helsingin kaupungin uusi malli, Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelut

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveysvirasto

Adoptioperheiden perhekerho

Adoptioperheiden perhekerho

- Perhekerhon idea tuli adoptiokoordinaattori Suvi Koreniuksen mukana tutustumiskäynniltä Tukholman Spirassa vuonna 2011 (www.sodermalmforsforskolor.se/spira/).
- Helsingin kaupungin adoptiotyöryhmässä luotiin oma perhekerho-malli, johon haettiin pienhanke-rahoitusta jo samana vuonna.
- Perhekerho käynnistyi helmikuussa 2012 Leikkipuisto Linjassa 1x kuukaudessa
- Perhekerho todettiin pian toimivaksi ja tarpeelliseksi ja siitä tuli pysyvä työmuoto
- Pienet kustannukset ja mahdollisuus tukea monia perheitä saman aikaisesti

- Perhekerhoa toteutetaan yhteistyössä leikkipuisto Linjan työntekijöiden kanssa
- Lapsinäkökulma: toiminnassa huomioidaan lasten tarpeita: pysyviä aikuisia, tuttua ja ennakoitavaa toimintaa
- Sijainti palvelee perheitä ympäri Helsinkiä ja Vantaata
- Yhteistyö leikkipuisto Linjan kanssa ja molemmin puolinen sitoutuminen toimintaan on mahdollistanut
- Perhekerho palvelee ja tukee muuta perheiden parissa tehtävää työtä

Perhekerhon tavoitteet

- Halutaan tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja kiintymyssuhdetta sekä vahvistaa vanhemmuutta
- Halutaan tarjota perheille enemmän tukea varhaisessa vaiheessa kotikäyntien lisäksi
- Autetaan adoptioperheiden keskinäistä verkostoitumista
- Halutaan mahdollistaa vertaistukea, myös lapsille
- Tarjotaan perheille hauskaa ja mielekästä yhdessä tekemistä

Mahdollisuuksia

- Työmuotona ainutlaatuinen: mahdollisuus seurata lapsen ja perheen yhteistä matkaa ensimmäiset kaksi vuotta lapsen saavuttua Suomeen
- Perheille mahdollisuus tulla kohdatuksi arjessa
- Ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen varhaista tukea
- Perheet tietoisia, että heillä on mahdollisuus osallistua ammatillisesti ohjattuun vertaisryhmään kerran kuussa kahden vuoden ajan
- Vanhemmille mahdollisuus vetää työntekijää hihasta, tulla juttelemaan ja kysymään, purkaa mieltä
- Perheet saavat toisiltaan vertaistukea
- Auttaa adoptioperheitä verkostoitumaan keskenään, huom. myös lapset

Perhekerhon kuvaus

- Ryhmä kokoontuu kerran kuussa perjantai- aamupäivisin.
- Perhekerhoa ohjaavat adoptiotyöryhmän kaksi työntekijää ja leikkipuiston henkilökunta
- Kerhossa on pysyvä ohjelmarunko: alkupiiri jossa aina samat laululeikit, toiminnallinen tuokio, välipala sekä vapaata toimintaa
- Perhekerhossa voi käydä ensimmäiset kaksi vuotta. Ensimmäinen kutsukirje lähetetään kaikille perheille, kun lapsi on ollut perheessä noin 3 kuukautta.
- Perhekerhossa on alusta lähtien toteutettu Theraplay-ohjaaja Bettina Brantbergin ohjaama Theraplay- leikkikerta (1x keväällä ja syksyllä)

Perhekerhosta saatuja kokemuksia

- Toimiva ja antoisa työmuoto
- Perheiltä saatu palaute on ollut positiivista
- Perheet kokevat kerhon omakseen, tarpeelliseksi ja hyödylliseksi

